

כִּי תָבוֹא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 647 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 533 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל ט"ו אלול תשפ"א

כִּי תָבוֹא - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

999 ה'תשפ"א

- א. מצות הבאת פירות הביכורים לבית המקדש (כו, א-יא).
- ב. מעשר עני, ביעור וידידי מעשרות (כו, יב-טו).
- ג. את ה' האמרת היום - וה' האמירך היום.
- ד. ציווי ה' שביום הכניסה לארץ, יכתבו את כל התורה על אבנים גדולות, וכן יבנו שם מזבח ויקריבו שלמי שמחה (כו, א-ח).
- ה. סדר אמירת י"א ברכות ו-י"א קללות, בהר גְרָזִים ובהר עיבל ביום שבני ישראל יעברו את הירדן (כו, יא-כו).
- ו. וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' - הברכות (כח, א-יד).
- ז. וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' - צ"ח קללות (כח, טו-טז).
- ח. חסדי ה' עם בני ישראל ביציאת מצרים ובמדבר, לפני כניסתם לעבר הירדן המערבי ומשם לארץ (כט, א-ט).

"וְלִקַּח הַפֶּה הַטָּיָא מִיַּדְךָ" (כו, ד)

איתא במשנה (מסכת ביכורים ג, ח) העשירים מביאים בכורים בקלתות של כסף ומחזירים להם, והעניים מביאים בכלי נצרים והסלים נשארו בידי הכהנים. מכאן אמרו חז"ל (מסכת בבא קמא צב). בתר עניא אזלא עניותא (אחר העני, הולכת העניות), לפי פשוטו, כי מן העני לוקחים את הסל. וביאר הרה"ק ר' יששכר דב מבצלזא זצ"ל על פי רש"י על הפסוק "וְשִׁמְרַתְּ וְעָשִׂיתְּ", מפרש"י בת קול מברכתו הבאת ביכורים היום תשנה לשנה הבאה, בעבור זה לעשירים מחזירים את כלי הכסף, כדי שיביאו גם לשנה הבאה בכלים הללו. מה שאין כן מהעני לוקחים ממנו את כלי הנצרים, ואומרים לו תזכה לשנה הבאה להביא בכלים של כסף וזהב. זה שאמרו בתר עניא אזלא עניותא, היינו שאזלא וחלפה לה העניות, ולא תשוב עוד, כמו שכתוב (איוב יד, יא): 'אֲזַלְוּ מֵיָם מִנֵּי יָם'. (ברכה מציון עמ' קנא)

"וְהִנַּחְתּוּ לְפָנֵי ה' אֶלְקֵיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְפָנֵי ה'

אֶלְקֵיךָ" (כו, ז) - השבח והתודה לחי העולמים

מדוע לאחר כל ההבאה והאמירה היה עוד צורך להשתחוות? מיישב רבי ווידאל הצרפתי: לאחר התפילה מדי יום אנו מסיימים אותה באמירת "עלינו לשבח". ולכאורה תמוה, הרי גם עד עתה עסקנו בשירות ותשבחות, ואם כן ראוי היה לתקן תפילה זו בתוך התפילה או בראשיתה ולא בסיומה? אלא אדרבה, באו מסדרי התפילה ללמדנו, לבל יחשוב האדם שכבר יצא ידי חובת שבח והודאה באמירת פסוקי דזמרה או תפילת שמונה עשרה (ג) אני משתחוים 4 פעמים), אלא יידע כי עדיין צריך הוא שוב להודות ולהלל ולשבח.

אף כאן, לאחר כל הבאת הביכורים ואמירת דברי השבח וההודאה, בל יחשוב האדם כי יצא בכך ידי חובה, לפיכך מצווה עלינו התורה - "וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ". [שנים מקרא' עמ' שסח]

בפרשת עקב ישנה הבטחה שאם נקיים את המצוות מובטח לעם ישראל שהשכר יהיה גם בעולם הזה - וזו הברית הראשונה. הברית השנייה מופיע בפרשתנו - פרשת כי תבוא - שאם לא נלך בדרך הטוב והישר ונקיים את המצוות אזי מצבם הגשמי של עם ישראל לא יהיה טוב. הקטע העוסק בבחירה הלא נכונה היא פרשת הקללות.

ואילו בפרשת ראה בתחילתה מופיע העניין של הברכה והקללה, שבעצם הברכה או הקללה תלויה בבחירה של האדם עצמו ובמעשיו.

אליהו הנביא גילה לרבי שמעון בר יוחאי שכל הקללות שנאמרו בפרשת כי תבוא הן גדולות וטובות, היות שכולן נאמרו באהבה גדולה (זוהר חדש, כי תבוא). והוכחה לכך תמצא שבכל הקללות האמורות בפרשה זו לא הוזכר שם אלקים, המורה על מידת הדין, אלא הוזכר בהן שם הו"ה, המורה על מידת הרחמים (רבי דוד בן זימרא-הרדב"ז).

בקללות יש 676 מילים, שזה גימטריה של המילה "רעות", ועל זאת נאמר: "רבות רעות צדיק, ומקלם יצילנו ה'".

שם הו"ה המורה על מידת הרחמים, שהוא שם הו"ה = 26, כשנכפילו בעצמו (26) יצא 676 שהוא כאמור המילה "רעות".

חז"ל אמרו (אבות ד, ט): "אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו", דהיינו שהקללות הן בבחינת רחמים שברחמים.

היו קהילות שנמנעו מלהוציא ספר תורה בשבת זו, ולא היו קוראים את פרשת כי תבוא כלל, וזאת מפני שהיו חוששים שמא ייתפסו בהם הקללות, וכתב על כך המשנה ברורה (ביאור הלכה סימן תכח) שזו שערורייה וטעות גדולה בידם.

על אף שבכל שבת רוצה כל יהודי לעלות לתורה ולברך את ברכות התורה, כאשר מגיעים לפרשת הקללות אף אחד לא מעוניין לעלות לתורה והיו אף קהילות בהם היו משלמים לעניים שיסכימו לעלות לתורה. כיום המנהג אצל בני אשכנז הוא שבעל הקורא את הפרשה הוא אשר עולה ומברך לפני קריאת פסוקי הקללות.

באחת הפעמים טען אברך תלמיד חכם שהוא אינו מבין מדוע חוששים, הרי אלו דברי תורה ואין בפרשת הקללות קדושה מופחתת או יתירה ולכן השתדל שיכבדו אותו בעליה לתורה הפרשיות הנ"ל, ואכן עלה לתורה ובירך.

זמן מועט לאחר מכן התבשר אותו אברך שקרוב רחוק שלו נפטר בארצות הברית והוריש לו הון עתק. האברך הפסיק את לימודו ונסע ארצות הברית קיבל צו ירושה והחל לעסוק באותם עסקים שעסק המנוח. סיפרו לסטייפלר שהאברך עלה לקללות ולא רק שלא הפסיד אלא אדרבה זכה בהון רב. שאל הסטייפלר ומה עושה אותו אברך? אמרו לו שעכשיו הוא בארצות הברית עזב את הכולל ועושה חיל בעסקים שירש. הגיב הסטייפלר ואמר: חששתי שתחול עליו קללה אבל שהיא תהיה כל כך גדולה על זה גם אני לא חשבתי...

אמר רבי שמעון בן אלעזר: עזרא הסופר תיקן וסידר לישראל שיקראו את פרשת כי תבוא לפני ראש השנה, ומדוע? אמר רבי שמעון בן לקיש: כדי שיתקיים בהם: "תכלה שנה וקללותיה - תחל שנה וברכותיה" (מגילה לא).

הנה ראש השנה כבר בפתח, יומיים ששקולים כשנה שלימה, ובהם נקבע לכל אדם מה יעלה בגורלו בכל 365 הימים של השנה הבאה. כמה רגעי נחת ושלווה, כמה רגעי אושר ושמחה, וחלילה כמה רגעי צער וסבל.

"מי לא ירא מיום הדין הנורא", אומר רבי אמנון ממגנצא ה"ד, "ומלאכים בו יחפזון".

"אין אומרים הלל בראש השנה", פסק מרן, ומדוע?... יום שבו ספרי חיים ומתים נפתחים, מי הוא זה היכול להיות רגוע ושלו ולמר הלל. זהו צד אחד של יום ראש השנה - חרדה ותחינה.

אך מצד שני - אומר הנביא נחמיה לעם ישראל (ח, י): "וַיֹּאמֶר לָהֶם לֵכוּ אֲכָלוּ מִשְׁמָנִים וּשְׂתוּ מִמַּתְקִים וְשַׁלְּחוּ מְנוֹת לְאֵין נְכוֹן לוֹ כִּי קְדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדֹנָינוּ וְאֵל תַּעֲצְבוּ כִּי חֲדוֹת ה' הֵיא מְעַזְכֶּם". אומר הנביא לעם ישראל, שביום ראש השנה עליהם לשמוח, לערוך סעודות דשנות, לשתות שתייה טובה ואף לשלוח מתנות איש לרעהו. וכן פסקו רבותינו להתלבש יפה בראש השנה, להסתפר לכבוד היום הגדול, לערוך סעודות טובות, ולהיות שמח וטוב לב ביום זה.

אם כך, מה צריך להרגיש בראש השנה: שמחה ואושר ע"י סעודות וברכה איש לרעהו בשמחה, או שמא להיות בחרדה ומתח מאשר ייגזר עלינו...?

סיפר מזכה הרבים, הרה"ג ליאור גלזר שליט"א: "זוכרני, בעודי נער צעיר לימים. אבי עבד במפעל מיוחד וחשוב שהעסיק פועלים רבים. בכל סוף שנה, היו מזמינים את כל העובדים ובני משפחותיהם למסיבה גדולה, שם היו כולם נהנים מברכה עם כל הפינוקים - 'הכל כלול'. חולקו גלידות וארטיקים, פירות ומעדנים, 'השתיה כדת אין אונס'. בהמשך עשו מנגלים עם בשרים משובחים כהכנה לסעודת מלכים, והכל לרקע מוזיקה וצלילים, המשמחים לבבות האנשים. היו אלו ימים שאנו, כילדים, היינו מחכים להם מאוד. היתה זו חוויה ונופש אמיתי. בסוף המסיבה נשא מנהל המפעל דברים, וחילק לכולם תעודות הצטיינות על עבודתם וביצוע תפקידם בהצלחה במשך השנה האחרונה.

שנת אחת, הבחנתי כי חברו של אבי וכל משפחתו, ישבו להם בצד עצובים וחסרי שמחת חיים. ניגשתי לאבי ושאלתי אותו: "הרי כולם פה מאושרים ושמחים, נהנים ומתענגים, ומדוע יושב אותו עובד ובני משפחתו בצער ואכזבה?" "לצערי הרב", אמר אבי בשפה רפה, "הוא קיבל כעת מכתב פיטורין שלא ימשיך בשנה הבאה במפעל. הבוס החליט כי הוא לא נצרך ואינו ממלא את תפקידו כראוי, על כן הזמינו אותו לכאן כמסיבת פרידה, אך הוא לא ימשיך איתנו לשנה הבאה".

אומר האדמו"ר מסלונים: "עיקרו של יום ראש השנה הוא יום ההמלכה של הקב"ה. הקב"ה עושה מסיבה לכל העובדים - בני האדם בממלכתו, על שנה של מלוכה, ובד בבד הוא בודק מה עשה כל יהודי עבורו, וכמה הוא מילא את חובתו ושליחותו באותה שנה. עובד מצטיין מקבל העלאה וקידום בפרנסה, בבריאות, בילדים, בשלום בית. ועובד שהתרשל בעבודתו ובקיום המצוות - יכול להגיע לקיצוץ בתקציבו עד לפיטורין מחיינו חלילה.

לכן עיקרו של ראש השנה הוא להיות שמח מתוך הרגשה שזה היום שה' נהיה מלך, ואני רוצה בהמלכתו, לכן מתלבשים יפה, אוכלים טוב ושרים, להראות ששמחים במלך. אך מצד שני, איננו יודעים אם קיימנו את שליחותנו ותפקידנו כראוי וחרדים אנו מהמשך קיומנו במפעל של הבורא. לכן, בימים אלו מוסיפים בקבלות, חיזוקים, תפילה ותהילים, להראות שגם אם השנה לא היינו עובדים טובים, הרי שאנו מראים שינוי ומתחייבים למלא את תפקידנו בשנה הבאה יותר טוב. על זה נאמר: 'גילו ברעדה'.

[מתוך הדרשה בכלול 'פתח הדביר']

מכאן, ראש השנה הוא יום המלכה שמח, אלא שבהמלכה מחלק ה' תפקידים ותנאים לעובדים!...

"וּלְתַתֵּךְ עֲלוֹן עַל כָּל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת וּלְהִיתֵךְ עִם קָדֹשׁ לַה' אֱ-לֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר" (כו, יט)

כתב "בעל הטורים": "לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת", כלומר, מה שישראל משבחים ומהללים לה' הוא לשם ולתפארת, והיינו דאמרין (מגילה טו:): 'עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק', שאותה עטרה שמעטרים לקב"ה בתפילתם, מחזירה להם".

בתפילותינו אנו עושים עטרה לעצמנו. אומנם על ידי התפילות מעטרים אנו את הקב"ה, אבל את אותה עטרה יחזיר לנו הקב"ה אחרי מאה ועשרים, בעולם האמת.

ואיך הקב"ה גורם לאדם לבנות לעצמו את אותה עטרה? הוא גורם לו להתפלל מעומק הלב על ידי שאינו נותן לו בנים או מערים עליו קשיי פרנסה וכדומה, הכול כדי שיתפלל.

התפילה הזו איננה עבור הקב"ה. נכון שהקב"ה תמיד שמח לשמוע קול של יהודי מתפלל, אבל עצם התפילה היא לתועלת האדם עצמו, כדי שבעולם האמת העטרה שלו תהיה יפה יותר!

אלא שלא תמיד האדם תופס את הטובה הטמונה בצרות הבאות עליו. הוא שואל: אם הקב"ה אוהב אותי, מדוע הוא לא נותן לי מיליון דולר? והקב"ה כביכול עונה לו: הרי אם יהיו לך מיליון דולר, כביכול לא תצטרך אותי עוד (מצד תפיסת האדם), ואת הרעה הזו אינני רוצה לגרום לך!

אני נותן לך כל חודש רק קצת כסף כדי שתוסיף להתפלל אליי. כך יהיה בינינו קשר, והקשר הזה נועד עבורך, לטובתך הנצחית.

[ומתוק האור]

כל צער וכאב יקבל האדם בשמחה, באמונה ובאהבה מרובה

הנה מתקרבים ובאים אנו ליום הדין, ואימה וחרדה אוחזות בלבנו. בפרשת השבוע, פרשת כי תבוא, מובאות הקללות. אמרו חז"ל שכששמעו בני ישראל את הקללות הוריקו פניהם ואמרו: "מי יכול לעמוד בכל הקללות האלו?! והנה באמת לשמוע קללה זה דבר קשה מאוד, אך בזוהר הקדוש מובא שכל קללה המובאת בתורה היא בעצם ברכה, ובשורש כל הקללות הן ברכות.

וקשה, איך קללה, צרה או בעיה היא ברכה? אלא צריכים לדעת יסוד גדול, שכל מה שקורה לאדם, כל צרה וכל בעיה, הכול בא משני דברים: או תיקון על הגלגול הקודם או עונש וייסורים על חטא שחטא. ואם כן, אם האדם חווה צרה או בעיה והיא תיקון על גלגול קודם, צריך לשמוח שמחה מרובה משום שמשלים את נפשו ומשלם את חובותיו; ואם הצרה או הבעיה היא תשלום על חטא שחטא, ודאי ישמח, משום שפרע את חובו אשר חייב.

ולכן כל צרה ובעיה הבאות לאדם, ישמח בהן האדם, משום שהן מקילות על נפשו ופורעות את חובותיו. לכן ידע האדם שעילת העילות וסיבת הסיבות בוחן כל דבר לעומקו, וכל צער וכאב הבא לו יקבל אותו בשמחה, באמונה ובאהבה מרובה.

מצות הבכורים

ממתי חלה מצות בכורים?

מצות הבכורים חלה לאחר כבוש ארץ ישראל וחלוקת הארץ.

מהי מצות בכורים?

יהודי שמגדל בשדה שלו לפחות אחד משבעת המינים: חטה, שעורה, גפן, תאנה, רמון, זית או תמר, ברגע שהוא רואה את ראשיתם של הפרות הראשונים שמתחילים לצמוח, מיד הוא מסמן אותם בחוט אדם - שנקרא לפי חז"ל "גמי" (גמי' ראשי תיבות = גדולים מעשה ה') ואומר: "הרי אלו בכורים".

אחרי שהם כבר גדלו יותר והבשילו להיות פרי - הוא קוטף אותם ושם בטנא (סל) ומביא אותם לבית המקדש מתנה לכהן.

את פרות הבכורים מביאים בתקופה שבה אנשים שמחים שהתבואה צמחה וגדלה - מחג השבועות שהוא זמן הקציר, עד חג הסוכות שהוא זמן האסיף.

כיצד היו מעלים את הבכורים?

בכל אזור היו אנשים רבים מתאספים ביחד כחבורה ועולים ברב עם בשירה וזמרה לירושלים. בדרך היו לנים בלילה ברחובה של עיר ולא היו נכנסים לתוך הבתים מחשש טמאת אהל.

בעלות השחר היה ראש החבורה מעורר אותם ואומר להם: "קומו ונעלה ציון אל בית אלקינו".

מביאי הבכורים היו הולכים בטור, בראש הטור היה צועד שור שקרניו מצפות זהב ובראשו עטרה של זית - מפני שהבכורים הם משבעת המינים, והחליל היה מנגן לפניו. כשהיו מגיעים קרוב לירושלים היו אומרים (תהלים קכב, א): "שמחתי באמרים לי בית ה' גלף".

לקראת ההגעה לירושלים, אנשי השירה היו מיפים את סלי הבכורים שלהם, ושולחים שליחים להודיע לאנשי ירושלים שהם מגיעים. אנשי ירושלים המכבדים היו יוצאים לכבודם, וכל בעלי המלאכה בירושלים היו עומדים לכבוד מקימי מצות הבכורים ושואלים בשלומם.

כשהגיעו לירושלים היו אומרים (תהלים קכב, א): "עמדות היו רגלנו בשערך ירושלים", והיו מודים ומשבחים לה' יתברך שזכו לעמוד בירושלים המפארה בבנינה ובחכמיה המעלים. כשהיו מגיעים להר הבית היו אומרים: "הללוהו הללו א-ל בקדשו".

בעזרה היו אומרים (תהלים קנ, א): "כל הנשמה תהלל י-ה הללוהו", והלויים המשוררים היו מתחילים לשיר "ארומומך ה' כי דליתני" (תהלים ל, ב).

כל אחד מנושאי הבכורים היה נגש אל אחד הכהנים שבעזרה, וכאשר הסל עדין על כתפו היה אומר לו את פסוקי מקרא בכורים שבפרשתנו: "הגדתי היום לה' אלקיך... ומודה לה' על ידי הפרות הללו שה' קים את שבועתו וזכנו לרשת את הארץ ולהנות מפרותיה.

לאחר מכן היה הבעלים מוריד את הסל מעליו כתפו ואוחזו בשפתיו, והכהן היה מניח ידו תחת הסל (ויש אומרים שהבעלים היו מניחים ידם תחת הסל, והכהן מניח ידו תחת יד הבעלים). וכך היו מניפים (מרימים) ביחד את הסל לכל הכוונים - לארבע רוחות השמים ולמעלה ולמטה, וזוהי הנפת הבכורים. ואז היה הכהן מניח את הסל לצד המזבח לפני ה', כמתנה לה' (ההנחה לפני המזבח באה להראות שהבכורים הובאו לכבוד ה', אבל אחר כך הכהן היה לוקח את פירות הבכורים כחלק ממתנות כהונה).

לאחר מכן היה מביא הבכורים לוקח שוב את הסל מצד המזבח, אוחזו שוב בידו ומתחיל לומר פסוקי וידוי בכורים, שאף הם לוקחים מפרשתנו - החל מ"ארמי אבד אבי"... בסיום הקריאה היו שניים מניפים את הסל כבראשונה, והבעלים היה מניח את הסל לצד המזבח, משתחוה ויוצא. (השתחויה היא המשך להודאה והשבח שאנו נותנים לפני ה' ומראה את ההתבטלות שלנו כלפיו).

מה אמרו בודי הבכורים?

מצות עשה מן התורה לקרא פסוקים שנאמרו בפרשתנו כשמביאים בכורים למקדש, וזה נקרא וידוי בכורים.

ידוי זה אין ענינו הודאה על חטא אלא שבח והודאה לה'. האיש שמביא את הבכורים מרים את קולו בהודיה לה', וכך הוא אומר: "ארמי אבד אבי"... - לבן הארמי, שרדף אחרי יעקב אבינו ורצה להרג את יעקב וכל משפחתו, "בקש לעקר את הכל", דהיינו את כל עם ישראל שהיו אז, וה' ברחמיו נגלה ללבן בחלום והזהיר אותו שלא יגע ביעקב כלל, וכך יעקב ומשפחתו נצלו.

עוד הודיה אנו מודים לקדוש ברוך הוא, על כך שכשירד יעקב אבינו למצרים, בני ישראל היו רק שבעים נפש, ובמצרים בני ישראל נהיו לעם גדול, עצום ורב.

לאחר שיעקב ובניו נפטרו במצרים, המצרים ענו אותם בעבודה קשה. אחרי שבני ישראל צעקו והתפללו לה', הוציא ה' אלקינו אותנו מארץ מצרים ביד חזקה, בזרוע נטויה, במורא גדול ובאותות ומופתים, והם עשר המכות שהביא ה' על המצרים.

אנו מודים לה' גם על כך שהביא אותנו לארץ ישראל, ארץ שהיא זבת חלב ודבש.

מביא הבכורים ממשיך ואומר: מאחר שאני יודע ומכיר מה רב טובך ה' וחסדך שעשית עמנו, שממתי מעט עשית אותנו לגוי (לעם) גדול וחשוב שראוי לרשת ארץ יקרה וחשובה כמו ארץ ישראל, לכן הבאתי את ראשית פרי האדמה להודות לך על כך.

למרות שאנחנו חורשים, זורעים, משקים, מטפלים וקוצרים, אנחנו מאמינים שהתוצאות הן ביד ה' ולא בזכות השתדלותנו, ולכן אנחנו מביאים את ראשית הפרות לבית המקדש.

ביכורים - מצווה שמביאה אחדות

"והיה כי תבוא אל הארץ... וירשתה וישבת בה" (כו, א). הספרי אומר: "עשה מצווה האמורה בתורה בעניין, שבשכרה תיכנס לארץ". מצוות הבאת ביכורים מביאה לידי אחדות האומה, ולכן אמרו שבזכותה תתקיימו בארץ, כי קיומו של עם תלוי באחדותו.

י"ג כנגד י"ג

בפרשת ביכורים נזכר י"ג פעמים שם הויה, כנגד י"ג מידות הרחמים. ובפרשה של י"ג המידות (כי תישא לד) הוזהרנו על "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלוך". [משך חכמה]

הכרה נכונה

"ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך... אשר ה' אלוך נתן לך" (כו, ב). כל עניין מצוות הביכורים הוא להוציא ממחשבתך שהארץ היא 'ארצך', ולהביא לידי הכרה "אשר ה' אלוך נתן לך".

גזירה קשה...

"השקיפה ממעון קדשך" (כו, טו). רש"י מפרש: "עשינו מה שגזרת עלינו". גזירה היא בעבור יהודי לעמוד ולהכריז "שמעתי בקול ה'... עשיתי ככל אשר צויתני". קשה מאוד ליהודי לעמוד ולהכריז בפומבי ובקול דברי שבח כאלה על עצמו.

השקפה לברכה

"השקיפה ממעון קדשך... וברך את עמך את ישראל" (כו, טו). כמה גדול כוחן של עושי מצווה, שכל השקפה שבתורה ארורה, וזה בלשון ברכה. ולא עוד, אלא שכתוב בו "היום הזה". [ירושלמי מעשר שני]

"אָרוֹר מִפֶּה רַעְהוּ בִּפְתָר וְאָמַר כָּל הָעַם אַמֵּן" (כו, כד) – מהי עסקה טובה

וברש"י: "מכה רעהו בסתר" - על לשון הרע הוא אומר. סיפור מדהים על יהודי שמצבו הכלכלי היה בכי רע. ילדיו אשר בגרו - חיכו זה זמן לזכות להקמת בית בישראל. ולאב אין כל! כפשוטו.

באותה העת בה מתרחשת עובדה זו, הגיע האב, יהודי ירא שמים לרבו. שאלה בפיו. בבית הכנסת בו מתפלל, מצטרף למניין בכל יום יהודי מופלא, אשר עבר את מוראות השואה. אותו יהודי, אשר אמונתו כסלע איתן, הנהגותיו מופלאות. אהבת ה' יוקדת בליבו, והוא מדקדק על קלה כבחמורה. סיפוריו מאותה תקופה של כור ההיתוך היהודי הצרוב - מסמרי שיער. אכן, מסירות נפש כזו - איפה נשמעה?? במלחמת העולם השנייה, איבד אותו יהודי את כל אשר לו. ולצערנו, גם היום לא שזכה להקים משפחה מחדש.

"כָּל מִשְׁפָּרִיד וְגִלְדֵי עֲבָרָה" (יונה ב, ד), כך היה נוהג לומר. עתה, משראה אותו יהודי את מצבו הקשה של האברך, ניגש אליו בהצעה לעסקה מיוחדת. מה הצעתו? רוצה למכור הוא בעד מחיר אסטרונומי - את חובותיו. חובות? כן! לאברך עניי?!! אכן! מדובר בחובות כלפי שמיא! הן ברי לו שבאותה עת, בה הקלגסים הנאצים תבעו להשמיד את היהודים ואת דתם, בודאי עבר על איסורי תורה שלא ברצונו.

השבת והחגים, תקיעת שופר שנעדרה, כשרות המזון שמי יודע במה נכשל, ועוד דברים שלא נאמר עליהם יהרג ואל יעבור. והוא חפץ היה לשומרם, רק שבודאי בשוגג נכשל. יהודי זקן אני, וכל ימי שעסקתי בתשובה - בודאי עדיין לא תקנתי את כל הטעון תיקון. בא בימים אני - ומקווה לעולם הבא שכולו טוב.

לפיכך מעמיד אני למכירה בעסקה כשרה למהדרין את כל חובותיי. ובאם אתה, שמכירני בך שירא שמים אתה, קונה אותן - אתן לך סכום כסף המוריש את נכסי הרבים, בהם תוכל להקים בתים לילדיך, בתי תורה ועבודת ה'.

מכיוון שעסקה כזו לא מוכרת במחוזותינו ובודאי גם לא משמעותה ומנגד עומדים הילדים שבגרו ותובעים עלבונה של תורה, לא יכול אותו אברך לשית עצות בנפשו. מה עשה?... מה שעושה כל יהודי החפץ בדעת תורה, "יִקְמַתְּ וְעִלִּיתְ אֶל הַמָּקוֹם... אֲשֶׁר יִבְחַר ה' לְשֵׁךְ שְׁמוֹ".

הוא שם פעמיו לצדיק. כששמע רבו את דברי הזקן, התעורר בדביקות נוראה. ושב ואמר עד כמה גדול אותו זקן בחכמה, וכמה רבה יראת שמים שלו, ובודאי שלא יתבעו ממנו מאום על מה שהיה כפי שהיה. ורבים זכויותיו ועמידתו האיתנה.

ומי יבין בניסיונות של העם היהודי, ומי יודע מהות הקשר שבין ישראל לאביהם שבשמים, ושלה מסר מרגיע בידי האברך לאותו זקן שיתברך בו העם... ועם זאת, כך פסק הרבי, עם זאת חלילה וחס מ"לקנות" דברי עבירה אפילו כאלה שהם ספק ספיקא, ואין בהם שמץ של זדון או רצון להכעיס את בוראו... כי כל עוד היו אלו חשבונותיו של אותו יהודי, אשר כבר נקבע עליו 'אנוס רחמנא פטרא' - בודאי אינם נחשבים מאומה. ונסיבות חייו ומצוקת המצב וגזירת השעה היו אלו.

אבל מי שבא ו"קונה" ביודעין את אותם דברים, ואף מרוויח מכל מעשה כזה טובת הנאה, הרבה כסף, הרי שנצברים כאלו לחובתו ומרחיקים אותו מהבורא יתברך שמו.

בתים של תורה ועבודה - לא יוכלו לקום מכסף שאינו כשר... (ובודאי שנמצאה הדרך לקיים "וחי אחיך עמך" ולסייע לאותו אברך בזמן מצוקה).

נראה כי סיפור כזה לא שייך למציאות שלנו. ואין אנו מתחבטים בעיסקאות אלו ביומיום. איננו סוחרים בעבירותיהם של אחרים, ואין לנו שום שאיפה או רצון להתלכך ב'בוץ' שלא שלנו. אבל, יש בה חיזוק עצום לנושא שמירת הלשון, חשוב שנראה דברים כהווייתם.

ה'חפץ חיים' מביא, שכל דיבור לשון הרע על הזולת גורם שכל עבירותיו של אותו בעל עניין יעברו ויזקפו לחשבונו של המדבר. לא די לנו בכל מה שאנו צוברים בהיסח הדעת בעצמנו, אלא שאנו מעבירים לרשותינו עבירות בהם אין לנו שום חלק ושייכות. ח"ו. ואם בסיפור הנורא, הורה הרבי שלא להעזי ו"לקנות" עברות שאינן עבירות ממש, ממי שהוא ירא שמים ביודעין ועוד ברווח כספי עצום. מדוע? בגלל הקטרוג שיש ברכש כזה, הרי שבדיבורי לשון הרע מקבלים את הכל ח-י-נ-ם בלי שום רווח!

ה'חפץ חיים' מביא עוד שכל יהודי ממעשיו שעשה יש צדדים אשר יזכוהו בדן. כי יש צדדים של זכות בכל מעשה. המצב בו היה נתון, הנסיבות המלחיצות, השגה שבעניין וכו'. אבל מי שמדבר לשון הרע ומקבל את "חובותיו של המדובר" אין בזה 'הנחה' כדבריו. שכן בדיבור כזה אם אין אפילו תאוה גשמית אז התביעה יותר גדולה...

[ניצוצות" דברים עמ' שסב]

השבח לבורא עולם

"רבים נוהגים לשבח את עצמם ולבוא בטענות אל הקב"ה. יש לנהוג להפך - לשבח את הקב"ה ולבוא בטענות אל עצמנו".

[הבעל שם טוב]

בברכת התורה

דין ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה

זיווג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראלי בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן חל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102